

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Mgr. Radima Kadlčáka ve věci

žalobce: **Mgr. F. Š.**, narozen „X“,
bytem „X“,
t. č. ve Věznici Plzeň, sídlem Klatovská třída 202, 306 35 Plzeň,

proti

žalovanému: **Okresní soud v Teplicích**,
sídlím U Soudu 1450/11, 416 64 Teplice,

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o návrzích žalobce na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Soud nepřiznává** žalobci osvobození od soudních poplatků.
- III. Návrh žalobce na ustanovení zástupce se zamítá.**
- IV. Žádný z účastníků nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou na ochranu proti nečinnosti žalovaného domáhal toho, aby soud žalovanému přikázal vydat ve lhůtě 15 dnů rozhodnutí o žádosti žalobce o informace ze dne 7. 12. 2020 a 9. 12. 2020. Současně se žalobce domáhal toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit mu náklady soudního řízení. Žalobce zároveň v žalobě požádal o osvobození od placení jistoty a soudních poplatků v rozsahu 100 % a o ustanovení zástupce z řad advokátů.
2. Dle § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) platí, že ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.
3. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59, publ. pod č. 3409/2016 Sb. NSS, platí, že *„[n]ení-li při podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu splněna podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředku, který procesní předpis platný pro řízení před správním orgánem stanoví k ochraně*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

proti nečinnosti (§ 79 odst. 1 s. ř. s.), jedná se o žalobu nepřijatelnou, kterou soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. K případnému dodatečnému splnění této podmínky v průběhu řízení před soudem nelze přihlížet.“

4. Žalobce se žalobou domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného ve věci svých žádostí o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). Procesním prostředkem, který zákon stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s., a který tedy bylo nutno vyčerpat před podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu v případě poskytování informací dle informačního zákona, je stížnost ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 4 Ans 8/2009-71, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017-40, publ. pod č. 3847/2019 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020, č. j. 1 As 325/2019-28).
5. Podle § 16a odst. 1 písm. b) a c) informačního zákona stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace (dále jen „stížnost“) může podat žadatel, kterému po uplynutí lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d) nebo § 14 odst. 7 nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka a nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti, nebo kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí.
6. Ve správním spisu se nenacházela žádná stížnost ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona proti postupu žalovaného ani rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti. Z obsahu správního spisu tak nevyplynulo, že žalobce podal stížnost ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona proti postupu žalovaného.
7. Též ze žalobcem předložené žaloby nebylo zřejmé, zda žalobce procesní prostředek v podobě stížnosti ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona před podáním žaloby v této věci bezvýsledně vyčerpal. Soud jej proto usnesením ze dne 14. 9. 2021, č. j. 15 A 16/2021–20, vyzval k tomu, aby ve lhůtě pěti dnů od doručení daného usnesení prokázal, že tento procesní prostředek před podáním žaloby v této věci bezvýsledně vyčerpal, a splnil tak podmínku pro podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu [srov. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Na výše specifikované usnesení soudu žalobce nijak nereagoval, a tudíž ani neprokázal, zda před podáním žaloby v této věci bezvýsledně vyčerpal stížnost dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona.
8. Soud zdůrazňuje, že zároveň přípisem ze dne 14. 9. 2021 vyzval nadřízený orgán žalovaného, tj. Ministerstvo spravedlnosti, k tomu, aby soudu sdělil, zda vyřizoval stížnost žalobce na postup žalovaného při vyřizování žádostí o informace ze dne 7. a 9. 12. 2020 ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona.
9. Ministerstvo spravedlnosti ve sdělení ze dne 16. 9. 2021 uvedlo, že neeviduje žádnou stížnost žalobce na postup žalovaného dle § 16a odst. 1 písm. b) a c) informačního zákona. Z uvedeného sdělení jednoznačně vyplývá, že Ministerstvo spravedlnosti nevyřizovalo žádnou stížnost žalobce na postup žalovaného dle výše uvedeného ustanovení informačního zákona.
10. Soud proto shrnuje, že žalobce nesplnil procesní povinnost uloženou mu shora uvedeným usnesením zdejšího soudu a neprokázal, že by před podáním žaloby v této věci podal

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

stížnost dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona. Žalobce tudíž nesplnil podmínku řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti stanovenou v § 79 odst. 1 s. ř. s. spočívající v tom, že nevyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, a proto soud žalobu výrokem I. tohoto usnesení podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako nepřipustnou odmítl.

11. O návrhu žalobce na vydání předběžného opatření soud nerozhodoval, neboť jeho žaloba byla odmítnuta, a rozhodování o návrhu žalobce na vydání předběžného opatření se tak již stalo bezpředmětným.
12. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.
13. Na základě citovaného ustanovení jsou předpoklady pro individuální osvobození od soudních poplatků dány u toho účastníka řízení, který kumulativně splní následující podmínky: 1) účastník požádal o osvobození, 2) jeho návrh není zjevně neúspěšný a 3) účastník doložil nedostatek prostředků.
14. V projednávané věci je žaloba výrokem I. tohoto usnesení odmítnuta, protože je nepřipustná. Z uvedené je totiž zcela zřejmé, že podaná žaloba nemůže být zjevně úspěšná, neboť zjevně neúspěšným návrhem je i žaloba nepřipustná. V daném případě tedy nebyla splněna podmínka pro osvobození od soudních poplatků spočívající v tom, že návrh (žaloba) není zjevně neúspěšný. Soud proto výrokem II. tohoto usnesení žalobci osvobození od soudních poplatků nepřiznal, neboť pro osvobození od soudních poplatků nebyly v případě žalobce splněny podmínky.
15. Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.
16. Soud opětovně zdůrazňuje, že žalobce nesplnil podmínku ani pro částečné osvobození od soudních poplatků, neboť jeho žaloba nemohla být zjevně úspěšná. Již z tohoto důvodu soud nemohl návrhu žalobce na ustanovení zástupce vyhovět. Dále lze též konstatovat, že ustanovení zástupce nebylo nezbytné k ochraně práv žalobce, neboť jeho žaloba byla nepřipustná z důvodu nesplnění podmínky řízení stanovené v § 79 odst. 1 s. ř. s. spočívající v bezvýsledném vyčerpání prostředků, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně žalobce proti nečinnosti správního orgánu v podobě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona. Ustanovením zástupce žalobci by tudíž nemohlo dojít ani ke zhojení nedostatku této podmínky řízení [ani podáním stížnosti ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona po podání žaloby v této věci by nedostatek předmětné podmínky řízení zhojen nebyl – srov. již citovaný rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 9/2015–59].

17. K rozhodnutí o návrhu žalobce na ustanovení zástupce v rozhodnutí, jímž se řízení končí, soud uvádí, že v nyní projednávané věci se nemohly uplatnit závěry plynoucí z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2012, č. j. 4 Ads 149/2011-79, neboť tyto se týkaly postupu soudu v případě, kdy žaloba proti rozhodnutí správního orgánu spojená s návrhem na ustanovení zástupce neměla stanovené náležitosti v podobě žalobních bodů. Nejvyšší správní soud v této věci shledal, že k odmítnutí žaloby pro absenci žalobních bodů nemohlo dojít před tím, než bylo rozhodnuto o žádosti o ustanovení zástupce, neboť podáním této žádosti se stavěla lhůta pro podání žaloby, tudíž po rozhodnutí o tomto návrhu byl dán časový prostor pro doplnění žalobních bodů před marným uplynutím lhůty pro podání žaloby, a tyto mohl doplnit buď ustanovený zástupce, nebo zástupce tehdejší žalobkyně zvolený. Odlišnost od nyní projednávané věci je dána tím, že v nyní projednávané věci se jedná o nečinnostní žalobu, nikoliv žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (tato odlišnost je významná proto, že povinnou náležitostí nečinnostní žaloby nejsou žalobní body – k tomu srov. § 80 odst. 3 s. ř. s.), a zároveň dochází k odmítnutí žaloby z důvodů, které by žalobcem zvolený zástupce nemohl odstranit [k odmítnutí žaloby totiž dochází z objektivních důvodů spočívajících v nevyčerpání prostředku ochrany proti nečinnosti žalovaného ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. v podobě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona, nikoliv z důvodu absence náležitostí žaloby, které by zástupce žalobce mohl doplnit]. Na projednávanou věc nelze vztáhnout ani závěry plynoucí z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 2 Azs 48/2019-67, neboť tyto se rovněž týkaly odmítnutí žaloby pro absenci žalobních bodů před tím, než bylo rozhodnuto o ustanovení zástupce žalobci. V nyní projednávané věci však dochází k odmítnutí žaloby na základě důvodů nemajících žádný vztah k potřebě ustanovení zástupce žalobci, resp. z důvodů spočívajících v nedostatku podmínek řízení, který by nemohl být odstraněn ani žalobcem ustanoveným zástupcem.
18. Vzhledem k výše uvedenému proto soud návrh žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů výrokem III. tohoto usnesení dle § 35 odst. 10 s. ř. s. zamítl.
19. Výrok IV. tohoto usnesení o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 13. října 2021

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
předseda senátu